

DOĞUBAYAZIT REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

Temel Kavramlar

Kavramlar

Özel eğitim ve engelli bireylerin daha iyi anlaşılabilmesi için bazı kavramların çok iyi bilinmesi gerekmektedir.

Bu Kavramlar:

1 Zedelenme
Sapma

2 Yetersizlik

3 Özür/Engel

4 Özel Eğitim

5 Kaynaştırma

6 Özel Eğitim Gerektiren Çocuk

Zedelenme Sapma

Çeşitli nedenlerle bireyin psikolojik, fizyolojik, anatomik özelliklerinde geçici ya da kalıcı türden bir kayıp ya da işleyiş bozukluğu sonucunda organların işlevlerini ve görevlerini yerine getirmede zorlanma durumudur.

Bacakların olmaması, kolların felçli olması, parmakların kullanılmaması, gözlerin görmemesi gibi durumlar zedelenmeye örnek olarak verilebilir.

Yetersizlik

Gelişim alanlarında ya da duyu organlarında bir insan için normal kabul edilen bir durum önlenmesi, sınırlanması haline yetersizlik denilmektedir. Dünya Sağlık Örgütüne göre yetersizlik; sağlık bakımından psikolojik, fizyolojik ve anatomik (fiziksel) yapı veya fonksiyonlardaki eksikliği ve anormalliği ifade edilmektedir.

Yetersizlik

Yetersizlik, bireyin zedelenme ya da sapma sonucu bir takım sorunlar yaşaması dolayısıyla bu sorunları çözmede yetersiz kalma durumudur. Birey engeline bağlı olarak normal gelişim gösteren bir birey gibi görmeyebilir.

Yetersizlik bireyden bireye farklılık göstermekle birlikte geçici ya da kalıcı olabilir, durumdan duruma değişen özellik gösterebilir.

Özür Engel

Bireyin yaşamı boyunca çeşitli etkenlere bağlı olarak oynaması gereken bazı roller vardır. Birey yetersizlik nedeniyle bu rolleri yeterince yerine getirmese yetersizlik özür-engel durumuna dönüşür.

Görememesi nedeniyle yetersiz duruma düşen, yani göremeyen çocuk okulda, sınıfta ve sosyal yaşamda görme ile ilgili etkinliklere dayalı rolleri gereği gibi yerine getiremez.

Özür Engel

Dünya Sağlık Örgütü özürlülüğü, bir aktiviteyi normal tarzda veya normal kabul edilen sınırlar içinde gerçekleştirmedeki kısıtlılık veya yetersizlik olarak tanımlamaktadır.

Engellilik ise bir yetersizlik veya özür nedeni ile yaşa, cinsiyete, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak kişiden beklenen rollerin kısıtlanması veya yerine getirilmemesi hali şeklinde ifade edilmektedir.

Özel Eğitim

Özel Eğitim, engelli olan çocukların bireysel özelliklerini ve ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla planlanmış bireyselleştirilmiş eğitimidir.

573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de ise özel eğitim özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri ile onların özür ve özelliklerine uygun ortamlarda sürdürülen eğitim şeklinde ifade edilmektedir.

Özel Eğitim Gerektiren Çocuk

Her çocuğun benzer özelliklerinin yanı sıra kendine özgü farklı özellikleri de bulunmaktadır. Bazı çocuklar çeşitli özellikleri nedeniyle daha fazla dikkat çekerken, bazı çocuklar engelleri nedeniyle zıplamakta, koşmakta hatta oyun oynamakta zorlanabilmektedirler. Akranlarından beklenen düzeyde anlamlı farklılık gösteren çocuklar, özel eğitim gerektiren çocuklar olarak tanımlanabilir.

Özel Eğitim Gerektiren Çocuk

Gelişimsel özellikleri açısından normal çocuklardan farklılık gösteren, ayrıcalıkları nedeniyle normal eğitim-öğretim hizmetlerinden yeterince yararlanamayan çocuklara özel eğitim gerektiren çocuklar denilmektedir.

Kaynaştırma

Engelli ve normal gelişim gösteren bireyleri karma olarak bir araya getirmek koşuluyla yapılan bir çeşit sosyalleştirme çalışmaları şeklinde tanımlanan kaynaştırma, Türk Dil Kurumu sözlüğünde bütünleştirme anlamında kullanılmaktadır.

Genel olarak kaynaştırma engelli ve normal gelişim gösteren çocukların aynı ortamda eğitim ve öğretime dahil edilmeleri şeklinde tanımlanabilir.

teşekkür ederiz

